

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“

вносять: в Австрії:
на цілий рік 24 К
на пів року 12 К
на чверть року 6 К
на місяць 2 К

За границею:

на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 доларів або 14 рублів; з висилкою двічі в тиждень 6 доларів або 12 рублів; з висилкою що суботи 5 доларів або 10 руб. Поодинокі числа по 10 сотиків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конто почт. щадницї ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми сердце і віра руска“. — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5 год. по полудні. — Редакція, адміністрація і експедиція „Руслана“ при ул. Хмельовского ч. 15, II. поверх. Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередню засторогу.

Рекламації лише неопечатані вільні від порта. — Оповісті звичайні приймають ся по ц. 20 с. від стрічки, а в „Надісланім“ 40 сот. Подяки і привагні донесеня по 30 сот. від стрічки

До якої цілі веде російська пропаганда в Галичині?

(Дальше).

В останнім IV-ім розділі (Значення Росії для Прикарпатської Русі) виводить автор великі жалі, що в Росії за „русских“ „Галичан“ не заступив ся ні оден голос, що Росія вступила ся і вступає ся за всякими державами європейськими і всякими народами, навіть Славянами і має для всіх сотні рублів, а „для нас“ (галицьких москвичів) всегдато тільки копійки или нічого. Жалує ся також, що Росія піддержує „Славянское Благотворительное Общество“, але невдоволена, що галицькі москвичі поселені в Росії з тамошніми чорносотенцями утворили собі окреме „Галицько-руське Общество“. „Одинъ только Святѣйшій Синодъ“, пише автор, поистинѣ, съ достойнимъ своего высокого положенія тактомъ, снисходилъ всегда къ нуждамъ всякого, кто прибѣгалъ къ его помочи, безъ различия, благодаря В. Р. Саблеру, извѣстному, отличному знатоку славенской жизни здѣсь, въ Петербургѣ и вообще.“

Отже тут маємо конкретне признание того, що загально було у нас відомо, що Св. Синод, зглядно Саблеру пособляв розповсюджувати москвофільської і православної пропаганди в Галичині, стояв в зносинах свого часу з Адольфом Ів. Добрянским, Наумовичом і т. п.

А що Росія так мало(?) оглядає ся на галицьких москвичів, винув за те автор також самих Галичан, що дуже мало стукали до дверей тих благотворительних Обществ, замало заявляли о собі в Росії (тепер вже не можна сего сказати о галицьких москвичачах) а тут треба стукати і шуміти по сербски, по болгарски (вжеж стукав там і шумів доволі і Мончаловский, і Дудикевич, і Глебовицкий) Автор признає також поправу відносно в користь галицьких москвичів в Росії, бо майже половина членів новоутвореного „Галицько-руського Общества“ складає ся з членів „Славянських Обществ“.

Жалує ся дальше автор, що в Росії дають виправді місця москвофільским переселенцям з Галичини, але не більше їх там як 300, а Росія могла би помістити бодай мільон і більше. І при сій нагоді згадує він з признавем, як галицькі москвичі в Росії шарили православіє і об'єднання в Холмщині.

Пригадує дальше автор, як російське правительство платило за тих галицьких москвичів, що в Галичині їхали розповсюджувати в Холмщині православіє і московщину, давало їм всякі пільги, заохочувало їх, як інспектор духовної семінарії холмської Амвросій Сѣтницький виправляв ся в Галичину „на вербовку молодих людей“ для холмської семінарії (тепер сю ролю сповняють всякі „русько-католицькі Юракевичі, Венгрияновичі ітп. тутешні священники-москвичі) і возив з собою цілу пачку готових паспортів та по селах і містах грядів охотників. Згадує також про священника Івана Убиловича, котрого імя „золотими буквами“ буде записане

в історії холмського православія.

Жалує ся автор, що Росія приймала там таких Галичан-москвичів, котрі тут мали свої становища і повинні були „для ідеї“ на них остати, що притулила у себе хита Головацкого, Пляцанского і „бідного“ Наумовича, котрі стали в Галичині неможливими, а крім них молодих людей, що гляділи в Росії кар'єри. В будучині однак радить він приймати тільки таких, що „въ борбѣ за свою народность (за объединительну ідею!) слишкомъ прорывались (скомпромитували ся), такъ что потеряли подъ собою почву (грунтъ втратили) и другого выхода для нихъ уже нѣтъ“.

Нарікає автор, що до Росії пішли тільки ті, котрих Росія сама звідси визнавала, бо їй вони були потрібні, отже тим же не висвідчила їм ніякої ласки.

А тимчасом сотні тисяч руских синів здорових „Прикарпатяч“ кинули ся в иншу сторону в заморську Америку і взяли з собою десятки мільонів гроша, котрих „Матушка“ не бажала прийняти у себе. І до нині ідуть тамтуди самі здорові, трудящі люди „люди, самые преданные Россіи и ея Православію, люди, которые въ ея „Царѣ“ и души не чають (не сподівають ся)“.

В сѣм бачить автор велику шкоду для Росії, що сї люди не пішли там, і висловлює надію, що наспіє час вже небагом, що і про Галицьку заговорять в Росії, а по его думці, з великою нетерпеливостю в

жидають того дня, щоби Росія пригадала собі про галицьких москвичів. (Конецъ буде).

Маркіянові свята.

В Бродях.

Столітні роковини уродин генія Маркіяна Шашкевича обійшов наш повіт мимо неприштних обставин як найвеличнійше.

Властиве свято повітове попередили два концерти. Перший концерт був улажнений дня 1. листопада всіма українськими товариствами бродськими для м.ста Бродів в салі Товариства музичного при ласкавій участі хору львівського „Бандуриста“ під діригентурою п. Артимовича, о. Евг. Купчинського, цитриста, п.ні Гнатшакової, декламаторка, і п.ни М. Долинської, молоденької півністки. Вступне слово виголосив проф. Лев Гнатшак вказуючи головню на то, що Маркіян мимо тяжких невгод сам один з трійці остав вірним початій праці та народним ідеалам. Всі одушевлялись преграгим співом хору „Бандуриста“, чудовою грою на цитрі, гарячою декламацією „Великих роковин“ Ів. Франка та старанною, гарною грою півністки.

Саля вивовнена була нашою як замісцювою так і місцевою інтелігенцією, школярою молодіжною та місцевим міщанством. Концерт удав ся вповні добре.

Другий концерт був виключно шкільний; всі наші школи відсвяткували день 6. листопада як найторжественнійше. Підчас Служби

Олександр Барвінський.

СПОМИНИ

з мого життя.

(Дальше).

2. Моя початки ва наука.

Початкові науки побирав я в сільській шляхтивецькій школі однокласовій т. зв. тривіальній, що стояла біля церкви. Учителем був Яким Гамуляк, тернопільський міщанин, що покінчив якісь початкові школи чи препаранду зимою і літом доходив він день в день до школи сѣм кілометрів з Тернополя, нераз серед найбільших заверух і метелиць, які часто бувають на Поділю і роблять дорогу прямо непроходимою. Отся незвичайна точність а також д.бра як на той час наука відбивала ся користно на нас. Я виніс не тільки добре підготовлене в рідній і по троха в польській мові та рахунках, але й з німецької мови, котрої нас учив учитель Гамуляк, умів я більше, як тепер вимагає ся при вступнім іспиті до гімназії.

Наука в сільській школі була більше механічна, обмежувала ся до руского, польского і німецького читання, числення, граматики всіх трех язиків, диктатів, науки руско-німецьких розговорів після І. Гуркевича „Руско-німецькі розговори“. (Коменіус). Катехізм

був уложеній тяжкою церковщиною а так само „Букварь руско-словенський“ і „Читавки“ „для сельских училищ“ та „Книжка упражненія въ науцѣ считація“ (числення).

Про реальні відомости не було мови, не було ніяких приборів научних, крім азбучних таблиць (стінний буквар), розвішених на стінах. Хрест з розпятим Спасителем і портрет цесаря Франц Йосефа, се була однівка прикраса шкільної комнати. З шкільних приборів остала мені в тямці невелика чорно закрашена дощина, на котрій з одного боку був намальований осел, а коло него купка калу, з другого свиня, що заїдала якусь нечисть. Отсю таблицку веліли, як мені говорено, давнійші учителі цілувати ученикам за кару, але наш учитель Гамуляк не уживав сеї таблицки в тій цілі. Мабуть отець мій забрав її, бо опісля опинилась она в пивниці мої Мами яко покривка горшків з молоком. З початком весеня (3-го) 1856. одержав я н і м е д к е свідощтво з укінченої III. класи mit Vorzug, щоби перейти до нормальної школи (k. k. Kreis-Hauptschule in Ternopol).

До 4-ої класи народної школи відвели мене родичі із старшим братом Осипом в осені 1856 р. до Тернополя і умістили у приходского сотрудника о. Стефана Малковича, що жив коло середньої церкви. Се був перший мій виїзд в світ з родительского дому. Отець запровадив нас до дирек

ктора головної окружної школи 4-класової Сьмішкевича, Русина, що жив напроти військового шпиталю, в гарнім власнім домі з величезним садом (біля нової польскої гімназії), а при вході до его дому стояли дві величезні плакучі берези, що розпустили свої віти над входовою брамою та повіваючи ними, неначе руками запрошували зайти в хату. Директор Сьмішкевич був поважний чоловік, уже сивоволосий, високого росту і обмистої статури. Приняв нас велими людяно, погласкав по голові та висловив надію, що будемо добре вчити ся. По записі завів нас отець на станцію та вибрав ся з матерію, як казали, до міста, а коли по довшім часі родичі не вертали, здогадав ся я, що вже поїхали домів, не подрацкавши ся з нами, щоби ми не напірали ся до дому.

Жаль стиснув моє сердце, коли а перший раз опинив ся в чужім домі. Я станув під дзвіницею, що виходила на руску улицю і довго стояв безрадний з сльозами в очах та глядів на місто з жидівськими домами і крамничними будами, розкиненими на великій площі, нині забудованій каменіцями, і видались мені тоді якимсь великим лябінтом, з якого не легко прийшло би ся найти вихід.

Переогодом освоїв ся я і став ходити до школи, поміщеної в нинішнім магістраті напроти староства, бо о. Малкович був нашим катехитом, а директор і одинокий учитель

наш Сьмішкевич глядів якось ласкавим оком на нас. Окрім правильної науки, що відбувала ся перед полуднем до 11-ої години щоденно, а по дві години пополудні (крім четверга), ходили ми і мало що не всі інші ученики (а було нас коло 80 в 4-ій класі) на т. зв. корепетичі в четверги від 11—12 год. В науці зважав директор Сьмішкевич головню на формальну сторону а крім читання, писання, рахунків і диктантів була головню в роботі польська і німецька граматика і граматична анализа. Окрім того були ученики обовязані в школі і поза школою говорити по німецьки. В тій цілі заведено т. зв. Sprachzeichen, деревляну книжочку, котру директор давав по школі цензорони, а сей мав пильнувати товаришів поза школою. Кого цензор виловив розмовляючого по руски або польски, сей діставав від него Sprachzeichen, а за се ждала его кара. Тамто такій, що дістав Sprachzeichen, намагав ся всіма можливими способами виловити когось з товаришів, і промовляв до него польською або рускою мовою, а коли сей переходивши ся, заговорив венімецькою мовою, був приволонений прийняти Sprachzeichen. У кого найшов ся Sprachzeichen з приходом до школи на другий день, сей поносив кару. (Дальше буде)

В. Адамский Дивани. — Портieri. — Фіранки. — Стори. — Волпе femme. — Матерії мебльозі.

Львів, Готель Жоржа

Ціни знижені

Мальця Блявштайн
Львів, ул. Валова 11.

Поручає наймодальніші коронки, аплікації, матерії шовкові на сукині і бязюки та різні фуля п. Штучні цвѣти, фіранки, столове біле зефрї, шпиринги, швайцарські гафти, батисти гафтовані, ажурові пончохи і фільокос, камаші і трикоти на зиму та різні перебраня для пань в чай-більшим ввборі.

Божої в церкві, на якій присутна була вся молодіж шкільна без різниці обряду, зі своїми управителями і учителями, співав гарно хор гімназійних учеників. Проповідь на тему роковин виголосив наш золотоустий проповідник о. Зафійовський з таким запалом, що всі присутні в церкві мали слези в очах.

По панахиді, відправленій при тетраподі, украсеним цвітами і портретом Маркіяна, удалась молодіж гімназійна і учительської семінарії на концерт в салі „Сокола“. Присутні були всі учителі з директором. Наступила промова, продукції гімназійного хору, декламації і дві продукції музичні.

Молодіж шкіль народних і виділових готується ще до одного концерту в честь Маркіяна.

Дня 18. падолиста в суботу відбуло ся знов заходом філії „Просвіти“ в Бродях і виділу української бурси повітове свято połącене з торжественним посвяченням нововибудованого дому бурси, якій дано імя Маркіяна Шашкевича, походом улицями міста і людювим концертом та аматорською виставою.

Торжество то почало ся Службою Божою співаною в парохіяльній церкві, гарно прибраній зеленню і портретом Маркіяна Шашкевича.

Співав хор питомців бурси ім. Шашкевича. Промову виголосив о. В. Кальба, парох в Соколівці та говорив так з чутем і переконуючо, що на очах всіх блестили слези а груди підносились із зворушення. До панахиди стануло 12 священників. Ціла церква і церковне подвірє заповнені були вірними, що з міста, передмість і з сел цілого повіта присіли на то народне свято. Тетрапод окружала молодіж гімназійна — вихованки бурси, Січовики і Соколи з повіта у своїх відзнаках, синьо-жовтих лентах. О 11. годині почав ся похід. Вперед йшли чети Січій і Соколів з повіта. Правда, що не було їх так много як на подібних святах приміром в Самборі або Бережанах, але було їх много; на переді йшла молоденька „Січ“ з Фільварків великих, проваджена своім осавулом на коні, йшли Січі і Соколи з Хмільна, Кутів, Лешнева, Корсова, Ясенова, Дубя, Ражнева; за ними йшла чвірками гімназія, хор Січі з Кутів, відпоручники читальні „Просвіти“ з цілого повіта по трех з кожної читальні, йшли процесії в всіх трох церкв брідських, 18 священників парами в світлх ризах а за ними тма народу.

Похід ступав поважно, плив неначе море голів, головними улицями під будинок бурси ім. Шашкевича.

Дім бурси був гарно прибраний. З далека маяли хоругви народні, папські і австрійські немов на знак, що в тім домі хотять жити люди — вірні своїй католицькій Церкві, своійму народові і державі. Серце радувалось на вид тих мас рідного народу, перенятих одною ідеєю і вірою — сильні нею в ліпшу гарнійшу будучину. Чину посвячення бурси і водосвяття довершив о. парох і крилошанин о. А. Долинський, при вспівучасті 15 священників.

Потім наступила промова. Перший промовив о. парох, віддаючи вже посвячений дім бурси на ужиток вірним синам Церкви і народу. Він зазначив, що дім бурси се на українній Галицькій Русі твердія не лиш на сторожі рідної народности, але і св. віри, бо з півночі віє вітер зямний, морозний, ворожий і грізний.

Друге слово мав п. С. Левицький, який в рамени виділу бурси подякував всім, що жертвами і доброю радою причинили ся до збудованя нашого народного захисту.

В імени цілого повіта промовив проф. Лев Гнатішак складаючи щирю подяку Виділові бурси, а особливо его голові о. Софроню Глібовицькому, невтомимому труженникови на народній ниві, властивому подвижникови дому бурси, та опікунови молодіжці.

П. С. Назаревич, заст. посла, говорив в імени селян повіта, вказував на заповіт Маркіяна, загравав братів до праці для народа і просвіти; п. М. Біленький з Ясенова в імени батьків питомців бурси зложив подяку зарядови за вітцівську дбайливість і опіку над їх дітьми. В імени молодіжці питомців бурси промовив п. Дм. Паланиця, уч. 8. клася, запевнюючи, що молодіж вірною остане ідеалам Маркіяновим і в імя їх піде до праці вперед.

По промовах наступила дефіляда Січій і Соколів, молодіжці і делегатів коло підвищення де відбувало ся посвячене дому, де кра-

сувався портрет поета вбраний гарно барвінком і де стояло священство присутне на посвяченню. Справно йшли чети за четами, жваво, а торжественно. На лицах всіх малювалась радість і надія а сонічко Боже присвічувало тій нашій громаді, неначе цілувало з любовю всіх за то, що пошанували память свого Батька.

Спокійно рушив похід, ще численнійший як вийшов, знова тими самими улицями до церкви де розвязав ся.

Замітне, що все відбуло ся так спокійно, гарно і в найбільшій порядку; спокою не заклопочено нічим, бо то, що кількох людей, переходячу процесію, як казали — Українців, не поздоровило скиненням шапки перед хрестом, се лиш їм самим принесло нечесть у своїх і чужих.

О 3. годині з полудня відбув ся в саялах Тов а музичного людювий концерт. Саяла виповнена до краю масами селян з повіта, мідцанами і інтелігенцією.

Вступне слово мав в імени філії Просвіти секретар її о. А. Зафійовський. Так гарної і горячої промови не легко прийде ся почути, всі слухали її з напруженням, аж закінчив словами: „працюйте невпинно аж стане вільною Україна“; одушевленню не було градіть.

Наступили продукції хору читальні „Просвіти“ з Кутів, а відтак вистава аматорів патріотичної штуки Зарицького „Невольник“. Відспіванем народних имнів закінчив ся сей святоточний вечір. Хто хотів пішов відтак на комерс до „Основи“ де нараджувано ся над справою української гімназії в Бродях.

Так опровели брідські Українці міста і повіта велике народне свято, достойне Генія і достойне народа, провела его величаво. Се від непамятних часів перша руска манифестация народна в нашім місті і так випала гарно та на причуд поважно даючи надію найгарнійшу на будучину. Се перші висліди нашої української роботи в повіті, се перший іспит народний і справді він вийшов гарно і добре, своєю повагою знайшов признане у своїх і у чужих. Се було свято по працю до нового труду за рідну віру, мову і народні ідеали. Не спочивати нам в праці, але заохочені тим першим нашим святом народним сьміло вперед!

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставраціях, каварнях, торговлях і приєднувати нам нових передолатників в кругах своїх знакомих.

Допись з Бережанщини.

(Довірочні збори посла Т. Старуха).

Нац. демокр. послы, здаєть ся, не дуже вірять, що з руско-польських переговорів вийде щонебудь певне і корисне для Русинів, боять ся, що сойм розвяжуть і розпишуть нові вибори, і вже зачасу пригтовляють ся, щоби не потратити мандатів. Наш посол Т. Старух, славний вїт із Золотої Слободи, котрий толкував собі назву свого села так, що іменно ему яко вїткови вільно передо всім заживати золотої свободи у своїм селі і за прикладом т. зв. польської господарки, на котру все і всюди нарікає, сам допустив ся рїзних „nieprawdowości i usterek“ у громадській господарці, так сей пан посол тепер такою тремтить о спасенє Русі і хоч у своїм однім селі не знав завести ладу, проте думає, що цілий бережанський округ і цілий край він безпечно виратувє від загибелі.

Доси бувало так, що послы поступали в порозумню з повітовими політ. організаціями. Отже п. Старухови було се чомусь тепер не на руку — здає ся, совість у него не чиста — і він скликав лаше своїх мужів довіря до Бережан, пильно обминаючи тих, що могли ему бути неприємні на зборах. Отже поминув цілу бережанську інтелігенцію і запросив собі з неї лише спеціаліста до розбиваня всяких організацій д ра А. Чайковського, котрий чверть столітя безнастанно організує Бережанщину, і якоесь ще не зорганізував нікого і нічого, хіба яку напасть, та его конципієнта Гуваловського, що старає ся іти слідами свого шефа. Навіть о. Король із Саранчуків, старшина „Селянської Ради“, що в політичнім житю Бережанщини все бере живішу участь, не достушив чести, щоби его п. посол Тамко запросив на свої збори.

На зборах п. Старух говорив про полі-

тичне положенє у нас. З его промови вийшло таке, що найбільшим нещастєм для Русі є те, що міністри змінюють ся за часто; ледви оден щонебудь обіцяв, уже забрав ся, а другий відсилає наших послів до Поляків і нічого не обіцяє. Нині справа стоїть так, що польско-руске порозумінє є в інтересі правительства і Корона бажає собі его; але Поляки на всякі домаганя Русинів кажуть все одно: *dajcie nam sejm!* Колиж нац. демокр. послы не можуть при новій реформі згодити ся на менше мандатів, як на 31 прд., і не пристануть на се, щоби в угоді брали участь інші наші партії, крім хіба радикальної, то до угоди очевидно не дійде, сойм розвяжуть і прийдуть нові вибори. Отут небезпека! Ворогів повно всюди, отже організуймо ся! „Щоби ми (розуміє ся, і п. Старух) були одинокими заступниками народу, того вимагає наша честь!“

Дістало ся при сій нагоді від п. Старуха і соціалістам і радикалам, а особливо їх посла за несолидарність в парламенті і за те, що сидять дома а не у Відні. Оден з присутних на зборах замітив на се, що задля одиности не можна осуджувати цілої радикальної партії, бо й національно демократичні послы пересиджують радо в Галичині і не роблять нічого. Збирає ся мабуть ще сей безсідник пояснити селянам, як рїжні є в нас партії, але п. Старух по жандармски відобраз єму голос, з якої причини, сего здивовані селяни не могли зрозуміти.

Відтак п. посол нищив християнсько-суспільну партію, називаючи членів її хрульями і зрадниками, на котрих чолі поставив „графа“ Шейтцкокого.

На зборах сиділи деякі „єгомосці“ з Бережанщини і ані словом не відозвали ся на се. Колиж таку нікчемну бесіду мав Старух у Кошицькій, там би найшли ся священники, що обстали би за своїм Владикою, але Старуховим мужам довіря в реверендах з Бережанщини далеко до відваги і — розуму... і Старух може між ними уживати золотої свободи, як у себе в селі.

Вїнці вибрано комітет організаційний (у президії его все має бути посол) і ухвалено кілька резолюцій. Отже сей комітет має тепер „іти до бою“, очевидно під проводом свого випробованого хлополопа Старуха, котрий на десятих роках затуманить Бережанщину, як не найде ся хтось, хто би селянам витокував, скілько в балаканю і поступках сего посла пустої полови. Конець такої політики буде такий, що по Старуху послом з Бережанщини вийде Поляк.

Маємо надію, що при найближшій нагоді п. Старух, замість вдавати ся у „високу“ політику, з власної практики навчить селян, як провадити ся громадські касові книги так, щоби з них вийшли цілком певно „nieprawdowości i usterek“, аби польські Старухи могли в соїм вїсті на „руську господарку“. Може тоді люди зрозуміють, що лекше на зборах горлати і ратувати цілий край, аніж в однім селі завести порядок.

Виборець.

Італійско-турецка війка.

Наближають ся важні хвилі на воєннім видовищі. „Morgenpost“ ноує вість із Триполісу, що похід італійської армії в глибину краю є вже поришений і зачне ся з хвилею, коли прибуде ще 6.000 людей і потрібні припаси. Під сю пору стоїть перед Триполісом 50.000 італійського війска. Загальне число італійського війска в Триполісі вносить 100.000 людей. В сей спосіб висилка війска до Триполісу буде коштувати Італії що найменше мільярд лїрів. Згадана часопісь зазначає, що між італійським правительством, а начальною командою італійської армії в Триполісі єстувють непорозуміння політичної і фінансової натури.

Бльокада Дарданелів. Нинішнього дня Італійці оголосять бльокаду Дарданелів. Великий везир скликав міністеряльну раду і уділив відповідних поясненє австро-угорському та російському амбасадорам, який також дістав вже вістку про намір Італії. Що задумує Росія, до сего часу незвісно, бо амбасадор дав виминаючу відповідь. Рада турецьких міністрів останній раз заявила, що не лякає ся бльокади і що лише тоді згодить ся на заключенє мира, коли Триполіс остане турецьким.

„Frankf. Ztg.“ доносить, що імовірно вже нині будуть замкнені Дарданелі для торговельної плавби. В сей спосіб Росія, якій замкнуть італійські кораблі вихід з Чорного моря, буде мусіла не лише протестувати, але рїшити ся на вельми енергічні кроки, щоби перервати бльокаду Дарданелів.

Урядовий молодотурецький орган „Tanin“ оголошує статю, в якій заявляє, що бльокада Дарданелів Італією рівнає ся властиво замкненню Чорного моря для Росії. В сей спосіб ціла Европа буде обурена на Італію, а бльокада Дарданелів виростає на загально-європейську kwestію. Сі великодержави, котрі з причини бльокади Дарданелів понесуть великі торговельні втрати, будуть мусіли виступити проти Італійців.

Італійська фльота на Егейськім морі. „N. fr. Presse“ звичає з Царгороду, що в кількох останних ночах бачили мешканці островів Танос, Лемнос і Хиос італійську ескадру на Егейськім морі. Біля Танос були 4 італійські судна, які поплили в напрямі острова Лемнос. Біля Хиос було 20 італійських суден рїжного тиву.

3 поля бою. Турецьке міністерство війни одержало вістку, що 2.000 Італійців вирушало з Бенгазі в глибину краю, щоби знищити телеграфічні полученя. Араби ставили їм опір і здержали їх. 12 Італійців полягло, багато було ранених.

Аг. Стеф. доносить з Триполісу: Коли генеральний лікар Форда і комендант Червоного Хреста, Негрото, повертали човном, на яким повивала хоругов Червоного Хреста, до шпитального корабля „Regina de Italia“ внастріл в оазі. Оден палач є легко зранений. Доносять про кілька малих зустріч. Літаки розслідили, що Турки восередили ся в оазі і в місцевині Айль Сара.

В переденнь бльокади. Віденські суботнійшні вечірні дневники стверджують, що італійське правительство до сей пори не повідомило ще ні одної великодержави про вмір бльокади Дарданелів, з того висноують, що до бльокади не прийде. „W. Allg. Ztg.“ твердить, що австрійське правительство нічого не одержало, що відносило би ся до бльокади, але при тім звертає увагу, що нема взагалі звичаю наперед повідомляти держави про свої будучі воєнні кроки.

Аг. Гаваса одержує чутку, що російське правительство предложило великодержавам питанє пошанованя засади неутральности Дарданелів на основі лондонської умови з 13. марца 1871. року.

В стр-ху перед нападом. Вал з Байрута в відзиві до населеня оповіщує, що не потреба, щоби населенє уоружувало ся, предвиджуючи італійський напад. Валі уважає напад за неімовірний, бо Байрут є свобідним містом, а не кріпосією.

Італійська фльота стріляє до австрійского корабля? У віденській печати викликав велике обуренє факт, доси урядово не подтвержений, що італійська воєнна ескадра вночі з 19. на 20. поміж островом Закинтос і Кефалонією острілювала австрійський торговельний корабель, власність компанії „Австро-Американа“, який називає ся „Марта Вашингтон“, Італійська ескадра, з 20 суден, кинула на „Марту Вашингтон“ світло електричних рефлекторів і дала до корабля кілька остріх стрілів; на сім кораблі було ловерх 2.000 подорожних, що їхали до Нового Йорку. Дюперна коли капітан завідуючий сигналами ствердив, що є се торговельний корабель, Ідучий з Триесту до Нового Йорку, італійські судна перестали стріляти, погасили рефлектори і дозволили „Марті Вашингтон“ удати ся в дальшу дорогу. Віденська печать домагає ся, щоби австрійське правительство постарало ся в Римі о безпеку своєї торговлі, бо инакше торговельна плавба навіть на Адриійськім морі була би унеможливлена.

„Times“ сповіщує, що вчера відбула ся конференция представників товариств парової плавби, на котрій рїшено і на дальше удержувати переносовий рух особовий на водах Середземного моря мимо великої небезпеки ізза італійско-турецької війни.

Скріпленє австрійської границі від сторони Італії. „Die Zeit“ доносить у вчерашнім числі, що австрійське правительство поробило багато заряджень, скріплюючи на полудневій границі гарнізони кріпосної артилерії, а се: з кріпосної артилерії деякі баталіони і компанії не енесло з глибини мвархі на італійську границю. Між иншими 6. баталіон кріпосної артилерії, якого штаб стояв в Кракові, переїс-

сей штаб баталіону до Тренту, даліше 1 і 2 компанії баталіону в Кракова до Тренту, 3 і 4 компанії з Кракова до місцевини Лявароне. Так само часті гірської артилерії перенесено з глибокої монархії на італійську границю або до Дальматиї.

Сі переносини доказують, що міністерство в йни щораз більше числять ся з можливістю сего рода політично військових кроків, які наказують, щоби австрійська границя від сторони Італії і побережа Дальматиї були як найліпше обезпечені.

Найновіші вісти. „Ikdam“ доносить: Англіський амбасадор заявив вчера міністрови заграничних справ, що блокаду Дарданелів Італія уважало би англійське правительство за порушене інтересів англійської торгівлі і за зломане англійського договору з року 1871., підписаного великодержавами.

Ворохобня в Китаю.

„Frankf. Ztg.“ доносить з Пекину, що ціла повна китайська флота перейшла на сторону ворохобні і находить ся в руках ворохобників. Ворохобна армія машерує на Пекин, де опір є ршучо виключений.

З Нанкіну телеграфують до Бюра Райтера, що ворохобники мали вчера бомбардувати місто з однієї з кріпостей. Зачувати, що 800 жовнірів з імперського війська полягло.

Япанська інтервенція. Згідно з постановою дипломатичного тіла в Пекині, щоби скріпити чужеземні залоги в Пекині, заявило япанське правительство, що годить ся на висилку в найблизших днях військової помочи до Пекину; загалом мають бути побільшені залоги в Пекині та Тієнтіні о 1 баталіон піхоти і відділ мітралез, отже до стану, який був там перед редуцією з 1908 року.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— **Календар.** Ві второк: руско-кат.: Гурія; римо-кат.: Руфина. — В середу: руско-кат.: Матея; римо-кат.: Сатурніна.

— **Спомини з життя п. Ол. Барвіньського** почали ми у фейлетоні недільного числа нашої часописи. Звертаємо на них бачність нашої суспільности, бо в тих споминах зображені цікаві сторінки нашого народного життя і розвитку з другої половини XIX ст., доси в деїм мало відомі і мало пояснені. На жаль у нас так мало хто списував такі спомини, а они чимало причинили ся до ліпшого зрозуміння і до оцінки наших відносин, серед яких нам довело ся жити.

— **Віденські часописи „Reichspost“ і „Vaterland“** звернули останніми часами пильну бачність на відносини наші в Галичині а особливо на грозу московської і православної пропаганди для католицької Церкви, для національного розвитку Русинів і для Австро-угорської монархії. Ми вже недавно подали зміст статей в „Vaterland“ у, до котрого навіть преславний „Совѣтъ Народного Дома“ надіслав був обемисте т. з. с р о с т о в а н ь є, котре нічого не простувало, а лише дальші клевети і баламутства подало. „Vaterland“ подав до сего нібито спростованя поясненя свого дописця. Тимчасом „Совѣтъ Народного Дома“ виїхав з предвогнми крутістьями в львівській „Przegląd-1“ і „Kurjer-1 Lwowski“, виправдуючи мнине своє управнене що до ослабленого викидуваня СС. Василіянок. На сі крутістья подав „Vaterland“ п. з. „Rassophile Umtriebe in Galizien“ в ч. 528 з 20. листопада с. р. пояснене сего самовільного і незгідного з інтенціями основників і добродіїв „Народного Дому“ поступованя „Совѣта“.

Пригадуємо, що „Reichspost“ перед трема тижнями подала перекладом вступну статью з „Руслана“ про грозу московської пропаганди в Галичині, проти котрої посол Курілов в ч. голословними фразами намагав ся збати вислудити „Руслана“, що нібито не подав ніяких певних фактів, хоч таки сам признав, що „девушкі“ і „юноші“ з Галичини йдуть до Росії, щоби там під покрішкою побирания науки приймати православіє і підучувати ся на агентів царя і православія в Галичині, та що з Росії таки пил-

вуть сюди „пособія“ для наших москвичів. Отже на сі крутістья п. Куріловича „Reichspost“ в числі 542-ім з дня 23 го листопада с. р. в рубриці „Politische Rundschau“ подає відповідь п. з. „Zur russischen Propaganda in Galizien“ і наводять незбиті факти.

„Vaterland“ з дня 25. листопада с. р. в ч. 537 подав знов передовицю „Руслана“ „Православіє йде!“ п. з. „Russische Orthodoxie in Galizien“

Нашим москвичам очевидно йде мороз поза шкіру супроти розкритого їх поступованя в обединительнім і православнім напрямі і тому експосол Глебовіцький в ч. 253. „Галичаніна“ накликає „Спасайте Народный Домъ!“

Справді можна дивувати ся довготерпеливості наших державних і церковних властей, що дозволяють так розвельможувати ся московському поліпою і протягати свої лапи на нашу Церкву, народність, на духовенство, на селян і на нашу молодіж!

— **Новий князь єпископ в Кракові.** „Wiener Ztg.“ оголошує іменоване крилошанина римокат. митрополічної капітули у Львові, кн. Адама Сапіги, князем єпископом в Кракові.

— **Смерть гр. кат. єпископа в Пряшеві.** В Пряшеві помер 19. с. м. на удар сердца тамошний руский єпископ о. Іван Валі. Похорон відбув ся дня 23. с. м. при участі крижевацького єпископа о. Юліяна Дрогобецького, латинських єпископів сусідних епархій, представників властей та великого здвигу народа. Покійний єпископ заходив ся ренно около образованя дяків, учителів та гр.-кат. дівчат, за що з лютю напала на него мадярска печать.

— **Нова сенсация в Коломиї.** Звідтам пишуть нам: Останні дві дописи з Коломиї, поміщені в 261 ч. „Руслана“, не остави, нігде правди діти, без наслідків, та насували много крови не одному з провідників коломиїської громади. Се спонукало їх до оборони перед нечуваним досі скандалом — що речником усіх верстов української суспільности в Коломиїщині, при відселені пропамятної таблиці, має бути др. Трильовський! А сей скандал тим більший, що в самій Коломиї є 112 (сто дванайцять)!! інтелігентів, які признають ся до націонал-демократичної партії, а з яких більше чим половина має університетське образоване. Та щож — коли всі ті 112 інтелігентів — як ухвала Шашкевичого Комітету посьвідчає — самі „немова“ — они не потрапили би — як (забувши ся) сказав правду, оден з відпоручників з заступлених в комітеті товариств — „промовити до речів“ і тому найговорить др. Трильовський! І може би вже все було добре, аж тут дві дописи з Коломиї в „Руслані“ вивели цілу справу на світло денне і розкрили перед ширшим світлом страшну кривню в Коломиї. Заворушилось все.

Треба кочче боронити ся. Говорять, що таки того дня, як „Руслан“ появил ся, комітет відбув нараду. А вислід наради який? Нова сенсация в Коломиї: Всьому винні священники! (Хотяй всі три присутні на комітеті священники подавали причини, що треба голосувати проти — а навіть виступили з комітету). Гарна оборона! нема що казати. Добре, що в хоть на кого звалити всю биду! Вправді офіційально зі сторони комітету нема ще потвердження сеї вістки, але деякі члени комітету висказують ся в той спосіб, що в цілій афері завинили священники! Всі прочі члени комітету, які голосували за д-ром Трильовським, чисті! Не знати, що скажуть на се священники самі, але ту треба вже вказати на головну причину всяких невдач в якій небуде роботи національній в місті Коломиї. Характеристичними в сім згляді будуть слова одного з поважніших людей в Коломиї, сказані при обговорюваню подібної справи: Страшна амбіція, личні рахунки, зависть (колюб я, а не другий), недостача карности і цивільної відваги отверто висказати свої погляди (миг би ще хтось з молодших крикнути: назадник, клерикал!) — ось се, що за кожний раз бороздить всякій поважнійшій роботі. І сі самі мотиви відиграли і тепер найважнійшу роль. Не стало на 112 інтелігентів ві одного, щоби міг промовляти при пропамятній таблиці! Та через те став ся скандал: 21 товариств нац.-демокр. своїми заходами і жертвами уряджує ювілейний обхід — а в їх імені буде промовляти, щоби по їх плечах піти як найвише в гору, др. Трильовський! Та щож, коли „Руслан“ — і то що найгірше, перед обходом ще! — ви-

провадив цілу справу, для комітету дуже немила, на світло денне. Тож треба боронити ся. А хтож ту винен!? Хто? Священники! Бо не голосували, бо виступили з комітету! Таке бодай на разі пускає ся в курс, а тим самим викликає ся нову сенсацию! — *Інтелігент.*

— **„Ліга свобідної думки“, або збір маненінів воджених на жидівським паску.** Звісний соціяліст Сіак і жиди Тайєррайзівна та Менашес скликали на університеті збори „Ліги свобідної думки“. Се по правді „ліга жидівської думки“ як се, глузуючи, признають навіть деякі єї члени, але на першу скрипку грає в ній соціяліст Іван Сіак, колись гарна людина, нині цілком опанований жидами. Сей то „наш земляк“ виголосив цілий реферат про похід свобідної думки в Галичині і про єї задачі на будуче. Виділ вибрано про людські очи компрімовіи: 6 Поляків, 6 Українців (Сіак, Даниловичівна (донька звісного радикального адвоката), Стецюк, С. Левіцький, Станіславський, Марків і Куріца (women — omen!) і 6 жидів. До сеї ліги належать в більшій часті самі жиди і лише їх думка є там свобідна.

— **Просьба семінаристів про навчане в семінарії української історії.** В „Раді“ (ч. 255) читаємо: „Єпархіяльному віздови подільського духовенства семінаристами подільської духовної семінарії подана була просьба про здійснене постанови про заведенє в семінарії викладів української історії та історії української літератури, на які щорічно признають гроші, але вчителів не признають. Просьбу відписало 513 семінаристів, майже вся семінарія. Єпископ заборонив віздови розглядати сю просьбу.“

Отсе най стане відповідю „Gazet-i narodowej“ на єї статью „Prawoslawie i polityka“. Національна свідомість Українців по обох боках кордону вже так сильна, що говорене про претенсії „do odrębności narodowej“ туди, коли та „odrębność narodowa“ відчуває ся мимо переслідувань московських та польських фараонів покрою всепольською та подольською — є злобою, самодурством і нікчемністю.

— **В справі утечі Січинського** одержав слідчий судья р. Данкнер останніми днями кілька безіменних листів. Оден з них вказав на визначного дозорця Черевку, який мав вести ві Січинським перелиски. В него зроблено сейчас ревізію і найдено, як доносять польські часописи, важні компромітуючі листи. На жаданє слідчого судії єго увязнено і відставлено до судових арештів.

— **Недостача професорів в Росії.** Міністер просвіти Кассо представив раді міністрів на черк уладженя в Берліні, Тібінгені і Парижі спеціальних семінарий для кандидатів до обнятя катедр в російських університетах. На гадку міністра такі семінарії є konieczні з уваги на се, що в університетах є тепер 146 необсаджених катедр. — Забув здає ся міністер Кассо про „русского“ ученого в Галичині госп. Бендасюка, якого поручаємо єго ласкавий увазі.

— **Овочеві огороди при касарнях.** Міністерство війни видало розпорядок, щоби при касарнях, бараках, площях вправ, військових стрільницях ітд. закладали на будуче овочеві огороди з яких дохід буде признаний для жовнірів. Огороди ті мають управляти жовніри в хвилях вільних від служби, а се буде для них і розривкою і практичною наукою. Дотеперші проби в кількох гарнізонах дали дуже добрі успіхи як що до доходу так і практичного хісна в навці огородництва для жовнірів.

— **Уязнені директори польського парцеляційного банку** Дескур і Познанський внесли жалобу проти держаня їх в слідчій вязниці, яку одяк відкинула палата радних, а слідчий судья оголосив в суботу дотичну ухвалу обом уязненим.

— **Страйк в академії ветеринарії у Львові.** Слухачі львівської ветеринарної академії розпочали в минулий четвер семидневний демонстраційний страйк з причини численних, а неполаджених правительством недостач в розміщеної академії. На вічу ухвалено вислати до міністерства просвіти відповідний меморіял. Вклади устали, а на брамі стоять студенти і перестерігають удержаня страйку.

— **Сегорічні урожаї.** Міжнародне бюро рільничої статистики в Римі зладило виказ сегорічних урожаїв в порівнаню з минулим роком. Єсли отже урожай кожного рода збіжа з минушого означимо часлом 100, то в сім році представляє ся урожай в такім відношеню: пшениця 100.2, жито 93.4, ячмінь 99.4,

овес 90.8 а кукурудза 109.6. Що знова до урожаю цукрових буряків, то мимо сего, що в сім році засаджено буряками без порівнаня більше поля чим в минулим році, що збір був о много менший, в минулим році виносив він 295,016 655 подвійних сотнарів, а в сім році лише 228,118.100. В самих Прусах виносив збір в минулим році 105,943 270, а в сім році лише 52,233.420 сотнарів. Загальний сегорічний збір буряків стоїть в порівнаню з минулим роком як 77.3 до 100. Сим дасть ся пояснити сегорічна дорожня цукру.

— **Замах на професора.** З Загреба звіщають, що в тамошній торговельній академії студент Мілян Спервак вистрелив в часі викладу чотирь рази до професора д-ра Шнайдера, але всі стріли на щасте хибили. Настало велике замішанє; товариші кинули ся на Спервака, щоби єго розоружити, однак він влучним стрілом в скрань відобраз собі життя. Спервак спочив замах з мести за кару, яку одержав від проф. Шнайдера за неприсутність на Богослуженю. — Рівночасно звіщають з Загреба, що в торговельній академії повстав страйк студентів; причина страйку не подають.

— **Соціяліст в ролі довіренника поліції.** Соціялістичний орган „Nerszawa“ виступив з сенсацийною ревелациєю. Будапештська поліція запропонувала якомусь жидови Зільбершайнові, щоби за 70 корон місячно шпіював соціялістичний рух. Зільбершайн вібно погодив ся, але сего самого дня, а було се 6. червня зголосив ся до соціялістичних провідників з заявою, що буде доносив лише се, що єму вкажуть, щоби змилити поліцію і місяць по місяцєні складав 70 корон для стороництва. Найбільше домогала ся від него поліція відомостий про агітацію за загальним голосованем. Ся ревелация стане предметом інтервенції зі сторони Юста.

— **Крета бунтує ся!** „Siecle“ доносить: З Крети надійшли з добре поінформованих жерел вісти, що населене в різних околицях острова одержало візванє, щоби в будучу неділю (себго вчера) усружене вібрало ся для вибору ворохобного людového представництва. Коли би Кретиїці дійсно вибрали собі своє грецке правительство, готово би прийти до війни між Туреччиною і Грецією.

— **Константин Хрістоманос.** З Атен донесли, що там помер перед кількома днями поет Константин Хрістоманос в 48. році життя. З єго письменської діяльности в першій ряді треба навести єго „Пісні Орфея“. Великі заслуги положив він над утворенем „нової сцени“ в Атенах, яка через кілька літ тішила ся великим powodженем. Великий розголос здобув він собі твором п. з. „Цісаревя Єлисавета“, що видав зараз по смерти цісареві.

— **Скріплене гарнізонів в Тиролі.** Віденські часописи пишуть, що з весною, після переміщення війск, будуть скріплені гарнізони на полудневих границях, особливо в південнім Тиролі. Сі скріплення не звертають ся проти Італії, бож на півничних границях Італії стоять величезні сили війська, які не стоять в ніякій пропорції із австрійськими війсками. Навіть по скріпленю австрійських становищ, військові сили Італії будуть горою, бо відношеня чисел так представляють ся: по стороні Австрії буде 101 баталіонів піхоти, 21 ескадрон кавалерії і 41 батерий артилерії; по стороні Італії буде 109 баталіонів, 72 ескадрони і 82 батерії.

— **Монархістичні стремління в Португалії.** Доносять до аг. Гаваса в Парижі, що в Португалії відкрито монархістичний заговор. Всі сержанти залоги поприсягали, що вимордують офіцерів в хвилі, коли появлять ся монархісти. Оден з сержантів мав обняти коменду над залогою.

— **Велика катастрофа на морю.** Телеграми з Тривеста звіщають: Коло Ровіно затонув вчера рано італійський пароплав „Romagna“, який плив з Тривеста до Равенни. На кораблі находило ся поверх 70 осіб, з котрих 60 утопило ся. Катастрофа наступила о год. 3.30 рано. На кораблі находило ся 47 подорожних і 23 осіб залоги. З подорожних вратували ся лише властитель каварії в Тривесті Каворрагі і єго 8-літний син, яких забрав австрійський пароплав до Тривеста, а з поміж залоги вратувало ся 8 осіб. Затонувший корабель був власністю купця з Равенни. Катастрофа наступила головно з причини наладованя рижу на одну сторону, так що насилком тягару стратив пароплав рівновагу і пішов на дно. Проти залоги пароплава „Romagna“ підносять з усіх сторін тяжкі заміти. Фактом є, що офіцер Занболлі скоронив ся з 7-ма моряками на ратунковий човен, не дбаючи зовсім про

подорожних. Між погибшими подорожними мало бути багато австрійських горожан.

Проти неморальних видовищ на львівській сцені. В четвер численно зібрані представники польських католицьких товариств ухвалили після довшої дискусії вислати протест до президиї намісництва проти надго поблажливой цензури театральних шук, що ширять неморальність, а котрі повляють ся на львівській сцені, як „Snotliwa Zuzanna“ і інші.

Поправка похиби. У фейлетоні 263. ч. день смерти Володимира Барвіньського напечатано хибно 25. лютого 1883 замість 3-го лютого 1883 р.

Оповідки.

Дирекция Торговельної Школи Тов. „Просвіта“ у Львові подає до відома, що з днем 18. листопада с. р. перенесла школу з дому „Просвіти“ Ринок ч. 10 до нового помешкання. Тому просить ся всі письма слати на адресу: Дирекция торговельної школи Тов-а „Просвіта“ у Львові ул. Бічна Льва Саліги ч. 1.

Іменованя. Wien. Ztg. оголошує: Цісар іменував шефа дирекції почт і телеграфів у Львові, зачисленого до V класи рангі з титулом президента, Рішарда Воватеріого, президентом сеї дирекції в IV класі рангі державних урядників.

Цісар іменував приватного доцента, з титулом надзвичайного професора, д-ра Франца Космійського надзвичайним професором положництва і гінекології в львівській університеті.

Телеграми

з дня 27. падолиста.

Відень. (ТКБ). „Fremdenblatt“ пише: В однім з дневників появил ся звіт з прийнята депутатіи союзу австрійських шинкарів міністром скарбу Заласким, і було там зазначено, що міністер заявив, що не має наміру вводити тепер державного податку від пива. Дізнаємо ся, що та інформація полягає на неперозуміню і не відповідає виводам міністра. Заявив він радше, що на жалє не може сповнити жадань депутатіи і зречи ся предлоги податку від пива, внесеної попереднім правительством.

Відень. (ТКБ) В перших днях грудня вложить цісар особисто кардинальські бірети архієпископови віденському о. Нагльови і оломудцкому архієп. о. Баверови.

Будапешт. (ТКБ). В соїм в дальшій ході розправа над військовим законом заявив п. Стереній, що військо є також важним господарским чинником в державі. Бесідник протавить ся самостійній угорській армії, бо се коштувало би більше чим спільна армія, до якої Угорщина причиняє ся відповідно до квоти.

Відень. (ТКБ). Правительство внесло до парламенту начерк закону в справі зміни обсягу діла міністеріи: прилюдних робіт, торговлі і просвіти. Іменно справи водних доріг будуть виділені в міністерію торговлі, а придільні міністеріи прилюдних робіт, а ватомісь в обсягу діла міністеріи прилюдних робіт одержать міністерія просвіти справи австр. музея штуки і промислу в Відні, субвенціонованого державою Музея ремісничого промислу, охорону своїни (Heimatschutz) і ин., а міністерія торговлі рад чинностей відносячих ся до піддержаня ремісничого промислу і справ патентного уряду.

Інсбрук. (ТКБ). В многих околицях Тиролю спричинили дощі і гради величезні шкоди. Ушкоджені є також деякі мости.

Берлін. (ТКБ). В п'ятницю вечером пропав з поштового воза в дорозі в державного банку до поштового уряду мішок, в яким було 100.000 марок. Вночі найдено вже одного злочинця. Є ним якийсь Едвард Кавалло, В торбі бракувало вже 1200 марок.

Всячина.

Ювілей телефона. Сего року є вже п'ятдесят літ від установа першого приряду до розмови на віддал. Та се не було навіть подібне до нинішнього телефона. Вр. 1861 Пилип Райс в Фрідріхсгоф удосконалив сей прилад вже більше, але слова виходили ще дуже не виразно. Аж в чотирнадцять літ пізнійше, в р. 1875 удало ся Американцеві Грагамові Бель зладити прилад, який нині називаємо телефоном. Але був се односторонній приряд, бо можна було говорити лише з одного боку, а з другого лише слухати. В 1878 р. М. Гібе уліпшив его так, що можна було по обох боках говорити і слухати. І нині на землі є кілька мільонів телефонічних осередків, а довго вносять мільони кілометрів.

Величезний страйк краців в Берліні. Робітники, заняті дамским крацевством, в Берліні,

зачали страйк. Число страйкарів вносьть 60.000.

Сір Джон Кокбург, оден із славних англійських політиків, давний предсідник міністрів, обняв провід міжнародного Союзу мужчин для оборони прав женщин.

Двіста сорок французких депутатів написало внесене, яке жадає дискусії над проектом Дісансоа-Бісон, що признає женщинам право вибору і право бути вибираними до міських рад.

Кілько видають великі держави на фльоту? Великі морські держави мусять мати для охорони своєї торговлі сильну фльоту, на яку они видають що року величезні суми. Англійське міністерство маринарки оголосило отсі статистичні дані про видатки держав на фльоту в р. 1911:

Table with 2 columns: Country and Amount. Includes Англія (1,112,051.175), Франція (417,634.550), Росія (331,759.400), Німеччина (302,771.475), Італія (209,498.500), Зєдинені Держави (664,614.275), Японія (220,075.375).

Американські нуждарі. В одній німецькій економічній часописи появил ся допись з Нью Йорку, в якій описує автор страшні відносини серед зарібкучого населєня. Побіч пословицевих американських богачів є така глибин'я нужди, про яку в Європі не мають поняття. На улицях і по передмістях Нью Йорку, Чикаго і інших великих міст гинуть люди з голоду, хоч бажали би працювати, а праці часто нема. Статистика вказала, що в Зєдинєних Державах є тепер поверх 3 мільони нуждарів, названих там „павпер“, а 4 мільони людей користає в прилюдних добродійних заведєнь. В однім лише році викинено на улицю в одній дільниці Нью Йорку 60.463 родив, котрі не мали з чого залатити чиншу. Статистик Гунтер обчислив, що в р. 1903 20% населєня Бостону не мало з чого жити, в Нью Йорку вносьєв сей процент в р. 1907 - 19%.

Найголовнішою причиною нужди є недостача праці. Є се тим більше діймаюче, що правительство не вишукує в таких случаях жерел зарібку для населєня в прилюдних роботах, як се діє ся звичайно в Європі. Хто не має гроша, гине з голоду, бо тамошня суспільність не є так милосердна і жертволюбива як в старім світі. Обезсєка робітників, охорона їх перед визиском стоять на найнижшій степені, бо не можуть конкурувати із силою і організацією тре тів.

Жидівсьа хи рість. Тристана Бернара уважають в Парижі однім з найрозумнійших теперішних французких письменників. Особливо високо цінять его анекдоти з жидівського життя. Для приміру приводимо оден такий образок: „Подорожничі разом лісною гущавиною двоє жидів задержують опришки: „Руки в гору! дайте гроші!“ Жиди не протавили ся. Та їцк попросив о дозвіл сказати передше „декілька“ слів своєю співтоваришеви Янкелеви. Ро бишакі великодушню згодили ся. Тоді їцк виймаючи з кишені тисяч франковий банкнот і подавши его Янкелеви, сказав: „От, Янкел, мавш тисяч франків, які я тобі винен!“

Опіка міністрів над ластівками. Німецький міністер прилюдних робіт і рільництва виділя спільній обіжник, в яким наказують охорону птаць, а передовсім ластівок за їх цінне нищенє комах. Іменно при нових будівлях належить по думці міністрів пам'ятати про урядженє під дахом підкладок, на котрих могли би ластівки ліпяти свої гнізда. При перебудові або направи радять міністри уважати на се, щоби не нарушувано і не нищено гнізд. Вкінці належало би на весні достарчити коло домів розробленої з водою землі, щоби улекшити ластівкам будову гнізд.

Рахуба часу в Китаю. Китайський рік зачинає ся 30. січня. Теперішній рік є роком 76 циклю. Цикль складає ся з 60 літ, а перший рік першого циклю припадає на рік 2637 перед Христом. Наслідком опертя рахуби часу на змівах місяця зміняє ся значно число днів поодиноких років. Звичайно числять рік 12 місяців, а що 30 місяців долучає ся до року тридцяти місяців. З сеї причини числять рік лише 354 днів, але часами також 384 днів. Китайські місяці числять 29 або 30 днів. Китайський рік не примінює ся зовсім до пір року.

Вже вийшла брошура п. з.

В обсроні правди і чести,

відповіді радя. Двора Ол. Барвіньського, д-ра К. Студинського і д-ра Ос. Маковєя на напасти „Діла“. Стор. 99. 16-ки. Ціна 50 сот. Набути можна в книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, Ринок число 10.

При закупні товарів просимо покликувати ся на наш дневник.

Аб.туриент гімназияльний

без матеріальних средств до удержаня просить в той спосіб добрих людей о лекцію на селі. Підійме ся вести курс приготавлючий до гімназиї. Зголошеня адресувати до Адміністрації для „Сирота“.

Асекуруйте своє майно від огню

В „Дністрі“!

Кождий Русин повинен асекуровати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток однаці то добробит цілого народу.

дий Русин повинен асекуровати ся тільки в рускім товаристві взаїмних обезпечєнь

„ДНІСТЕР“

Нема жадного ишого руского товариства асекураційного, тільки один

„ДНІСТЕР“

„ДНІСТЕР“ рахує найдешевші оплати заобезпечєня селяньських будинків.

„ДНІСТЕР“ звертає кождорічний чистий зиск своїм членам; на рік 1911 вносьєт зворот 10%.

„ДНІСТЕР“ оцінює та виплачує шкоди по огни скоро і ретельно, а до комісії зарпощує все двоє господарів на оцінителей.

„ДНІСТЕР“ дає підмогою руским школам і бурсам, де виховують ся селяньські діти.

Люди асекуровані в „ДНІСТРІ“ можуть дістати позичку у всіх великих банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ вносьєт з ківчєм 1910 року 3,052,250 корон.

„ДНІСТЕР“ приймає обезпечєня на житє у всіх догідних комбинаціях (на дожитє, посмертні капітали, посаги, ренти).

В „ДНІСТРІ“ можна обезпечати від крадежи з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитові готівку, цінні папери і неслиї за дешевою оплатою премії.

Адреса „Дністра“: Товариство взаїмних обезпечєнь „Дністер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

Календар „Просвіти“ на рік 1912 вже вийшов з друку і від понеділка то є від 20. листопада продаєт ся по всіх книгарнях і Філіях „Просвіти“. Календар обнимає 251 пів аркушів друку. Чудова вишта в красках титулової картки виконана артистом-маляром І. Косивіном, загально всім подобаєт ся. Ілюстрації окрашають майже кождо сторону. В богатім змісті кожлий найде щось інтересного і цікавого для себе. В календарю у згляднено риваж „погоду“, якої читачі календаря загально домагають ся. Календар коштує всего 1 К а оправлений 1.50 К. На рекомендацію пересилку належить долучити 35 с. З замовленнями належить спішити ся, бо наклад невеликий. Друк вано всего 30.000 примірників. Головний склад: Канцелярія Товариства „Просвіта“ у Львові, Ринок 10.

Розклад їзди залізниць у Львові.

Відїзд з Головного двірця до:

Приїзд на Головний дворець з:

Table with 4 columns: Direction, Time, and 2 columns for arrival/departure times. Includes destinations like Кракова, Мшани, Рівне, Підволочиск, Красного, Чернівців, Станіславова, Коломи, Лавочного, Самбора, Рави р. Брухович, Брухович, Яворова, Янова, Підгайців, Винник, Стоянова.

Відїзд з Підзамча до:

Приїзд на Підзамчє з:

Table with 4 columns: Direction, Time, and 2 columns for arrival/departure times. Includes destinations like Івано-Франківськ, Красного, Підгайців, Рівний, Стоянова.

Відїзд з Личакова до:

Приїзд на Личаків з:

Table with 4 columns: Direction, Time, and 2 columns for arrival/departure times. Includes destinations like Підгайців, Винник.

* поспішний поїзд. поїзд поки що не їздить. Б. лише в неділі. К. в суботи і неділі.

!! Купуйте !!

одобренний Радою шкільного краєвоу і виданий накладом „Видавництва Чина св. Василя В.“ в Жовкві підручник

д-ра Богдана Барвіньського п. з. „Оповіданя в рідній історії“.

Підручник обнимає 190 сторін тексту, XXXVI сторін ілюстрацій (числом 53) на кредовім папері і 2 мапки. В гарній полотняній оправі коштує всего 2 К 20 с.

Сей підручник є першим підручником рідної історії для руских середніх шкіл і дає шкільній молодезі вперше повний образ нашої бувальщини. Писаний так, що вадає ся не лише для учеників I, класи середніх шкіл, але при достачі ишого підручника й для учеників висших клас, для руских виділових шкіл, для семінарий і ліцеїв та до кваліфікаційних іспитів на народних і виділових учителів.

Надає ся він до науки в дівочих та хлопчачих бурсах і інститутах, а ізза своєї приступності також для наших читальнь, для селян і міщан. З хісною може пончити ся з него нашої історії й кождий осьвічений Русин, що не має часу розчитувати ся в обмислх книжках.

У Львові набувати можна в „Книгарні Наук. Товариства ім Шевченка“, Ринок 10.

ПОРАДНИК

для „Соколів“ і „Січий“

„НА СОКОЛИНИХ КРИЛАХ“.

Зладив С. Горук.

Сторін 346, кількадесят ілюстрацій крім рисунків до віоряду і вправ. Набувати можна у автора: Львів, ул. Хмельовського ч. 15, або в книгарні Наук. Тов-а ім. Шевченка у Львові, Ринок 10. ціна 3 К 20 с з оправлений примірник. На оплату пошти належить долучити 25 со яків.

РЕВУН

сатира Осипа Маковєя з образками Струханчука

коштує в Книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові (Ринок 10) 1 К з поштовою пересилкою 1 К 20 с.)

„Церковна Штука“, торговля дівчезальна Інститута Непорочного Зачатія Пр. Діви Марії в Станіславові має на складі вино літургічне, сынтло церковне і столове і всі прибори церковні. В своїх робітнях виконують і наставляють ризя церковні, та виробляють всілякі річи бронзівничі. Чаші, монстранції, дарохранительничі і пр. золотимо огнево і трєвало.

Сю торговлю припоручаємо ласкавій опіці нашого Духовєнства і просимо о ласкаві замовленя. Все виконует ся по найнижших цінах. Призначенє чистого зиску в Всечеснійшому Духовєнству знанє. (8 ?)

Різьбарів дуже добрих, солідних і не дорогих для виготовленя іконостасів, престолів і др. має власне в сій хвилі львівська „ДОСТАВА“ ул. Домініканьска ч. 11. 317

